

YLIOPISTOKIRJASTOJEN NEUVOSTON TYÖVALIOKUNTA 7.12.2005

Kokousaika: 7.12.2005 kello 12.30-15.30.

Kokouspaikka: Helsingin yliopisto, Fabianinkadun kokoushuone

Paikalla: Ari Muhonen, Kai Ekholm, Mirja Iivonen, Kaisa Sinikara, Jarmo Saarti, Ulla Nygrén, Helena Mattila

Kokouksen asialista:

<http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/neuvosto/asialistat/tvk07122005/tvkasial07122005.htm>

1. Kokouksen aloitus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Seuraavan vuoden kokousajat

Sovittiin yliopistokirjastojen neuvoston kokouspaikaksi opetusministeriö 10.3.2006 ja Turun kauppakorkeakoulu 12.5.2006. Viimeksi mainitussa kokouksessa käsitellään strategiaan ja laatutyökalujen kehittämiseen liittyviä asioita. Tarvittaessa vaikuttavuuden ja laadunarviointiin liittyviä asioita käsitellään myös edellisenä päivänä eli 11.5.2006.

Työvaliokunnan kokoukset sovittiin seuraavasti: kokoukset Helsingissä 28.2. klo 9.40, 20.3. klo 13.00 ja 28.4. klo 12.30. Lisäksi neuvosto kokoontuu viikolla 45 Tampereella. Tarkka ajankohta sovitaan myöhemmin. Todettiin, että 13.10.2006 on Kirjastojohtajien päivät.

3. Tilannekatsaus

Tarkasteltiin vuoden 2005 tavoitteita sekä niiden toteutumista. Todettiin, että osa vuoden 2006 vastuista ja tavoitteista täsmentyy myöhemmin, kun opetusministeriön mahdolliset rahoituspäätökset ovat selvillä ja työryhmien työ on käynnistynyt.

4. Strategian uudistaminen

Ari Muhonen kertoi, että strategian uudistamisryhmän muodostaminen on vielä kesken, mutta seuraavien henkilöiden on ajateltu työskentelevän ryhmässä:

- Ari Muhonen, Teknillisen korkeakoulun kirjasto
- Helena Hämynen, Joensuun yliopiston kirjasto
- Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto
- Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
- Helena Mattila, Kansalliskirjasto.

Työvaliokunta esitti ryhmää täydennettäväksi seuraavasti:

- Heli Myllys, Helsingin yliopiston Viikin tiedekirjasto
- Esko Ala-Peijari, Teatterikorkeakoulun kirjasto
- ison monitieteellisen kirjaston edustaja.

Lisäksi seuraavia henkilöitä olisi työvaliokunnan mielestä syytä kuulla strategiaproessin jossain vaiheissa: jonkun yliopiston rehtori/vararehtori (mielellään jonkun johtokunnan puheenjohtaja), yliopiston opiskelija (SYL), huippututkija, Suomen virtuaaliyliopiston edustaja, rahoittajan edustaja/jia.

Strategian aikaväliksi sovittiin 2007-2012.

Alustavan aikataulun mukaan strategiaa käsitellään työryhmässä ja neuvoston kokouksissa siten, että uusi strategia voidaan hyväksyä vuoden 2006 aikana.

Strategiaryhmä laatii kustannusarvion konsultin käyttämisestä prosessin tukena.

Prosessimalli ja sen vaiheet sovitaan lopullisesti strategiatyöryhmässä.

Keskusteltiin sektoreiden yhteisestä strategiasta. Enemmistön kanta oli, että laaditaan ensin yliopistokirjastoverkoston strategia ja sen jälkeen vasta sektoreiden yhteinen strategia.

5. Rahoitusmallit ja rahoituspalvelut

Kansalliskirjasto sai rahoituspalvelusta varten opetusministeriöltä rahoitusta suunniteltua vähemmän, joten jonkinlaista karsintaa alkuperäiseen suunnitelmaan on tehtävä. Rahoituspalveluksen tekemiseen ajateltu henkilö haluaa konkreettisen suunnitelman, jonka jälkeen hän päättää osallistumisestaan. Päätettiin, että rahoituspalvelutyöryhmä laatii yksityiskohtaisen ja tarkan toimeksiannon. Todettiin, että rahoituspalvelus ei etene niin nopeasti, että sitä voitaisiin hyödyntää keväällä alkavissa tulosneuvotteluissa. Tilastotiedot (2002-2005) saataneen tieteellisten kirjastojen yhteistilastosta ajantasaisina touko-kesäkuussa 2006. Selvitys pitää luovuttaa ministeriölle 30.4.2007 mennessä.

6. Kokoelmakarttahanke

Keskusteltiin kokoelmakarttahankeen organisaatiosta ja mietittiin ohjausryhmän kokoonpanoa. Päätettiin palata asiaan työvaliokunnan seuraavassa kokouksessa, kun mahdollinen rahoitusavustuskin on tiedossa. Erikoiskirjastoista Suomen Akatemian tiedepoliittinen kirjasto on esittänyt kiinnostusta hanketta kohtaan.

7. Vaikuttavuuden ja laadun arviointi

Helsingin yliopisto on saanut rahoitusavustusta Korkeakoulujen arviointineuvostolta hankkeelle, joten seminaari(t) voidaan toteuttaa osallistujille maksuttomina. Avustuksessa on laadunarvioinnille määritelty kriteereinä yhteisöllisyys, kytkeytyminen jokapäiväiseen toimintaan, erilaisen arviointi- ja palautetiedon hyödyntäminen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan laadunvarmistus.

Yliopistokirjastojen yhteisen hankkeen tavoitteena on nykyisen tilanteen kartoittaminen ja yhteisten seurantamallien luominen sekä kytkeytyminen osaksi johtamista. Tammikuun seminaarin lisäksi järjestetään tarvittaessa toinen seminaari toukokuussa. Todettiin, että tammikuun seminaariin osallistuvien lukumäärä voidaan nostaa yliopistokirjastokohtaisesti maksimissaan kolmeen. Seminaarin ohjelma 16.1.2005 on osoitteessa: <http://www.lib.helsinki.fi/kirjastoala/neuvosto/koulutuksia/arviointikoulutus/laadunarviointi.htm>

8. Open Access –julkaisemisen ongelmat

Keskusteltiin Open Access –julkaisemisen kirjoittajamaksuista, koska muun muassa BioMedCentral on luopumassa vuodesta 2006 jäsenmaksupohjaisesta kirjoittajamaksujärjestelmästä (maksua aletaan periä jokaisesta artikkelista). Jarmo Saartin mukaan hinnoittelu alkaa vastata normaaleja kustannustoiminnan maksuja. Tutkijat ovat hänen mukaansa hyvin pettyneitä nykyiseen kehitykseen. Kaisa Sinikara kertoi, että Helsingin yliopistossa on tekeillä asiaan liittyvä selvitys, jota käsitellään joulukuun kokouksessa. Todettiin, että kyseessä ei ole pelkästään yliopistokirjastojen asia, vaan yliopistojen ylipäätään. Maksuja pitäisi tarkastella osana tutkimuksen resursointia, ja rahoitus pitäisi ottaa huomioon projekteissa. Oleelliseksi nähtiin sen selvittäminen, missä suomalaiset tutkimustulokset halutaan julkaista. Nostettiin esiin kansainväliset huippulehdet. Tärkeäksi nähtiin Open Access -tietoisuuden levittäminen sekä institutionaalisten julkaisuarkistojen kehittäminen.

9. Työryhmän kommentit kirjastopäälliköiden koulutussuunnitelmaan

Sovittiin, että Ari Muhonen pyytää kommentit erikseen kirjo-listalla sähköpostitse.

10. Kansallinen julkaisuketju

Kaj Ekholm lupasi, että Kansalliskirjastossa voidaan kuvata vapaakappalelain vastuuketju (mallintaa digitaalisen dokumentin elinkaari prosessikaaviona). Yliopistokirjastot toivoivat, että ketjussa käy selvästi ilmi digitaalisen aineiston julkaisijan vastuu ja Kansalliskirjaston vastuu. Kuvaukseen toivottiin tehtäväksi mahdollisimman pikaisesti (miehellään tammikuussa jo kirjastoissa käytössä). Asia käsitellään neuvoston tasolla maaliskuun kokouksessa.

11. Muita asioita

Sovittiin alustavasti, että neuvoston kokouksessa maaliskuussa käsitellään kilpailutusta. Lakimiesliitto järjestäneenä aihepiiriin liittyen koulutusta toukokuussa.

12. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Vakuudeksi Helena Mattila